

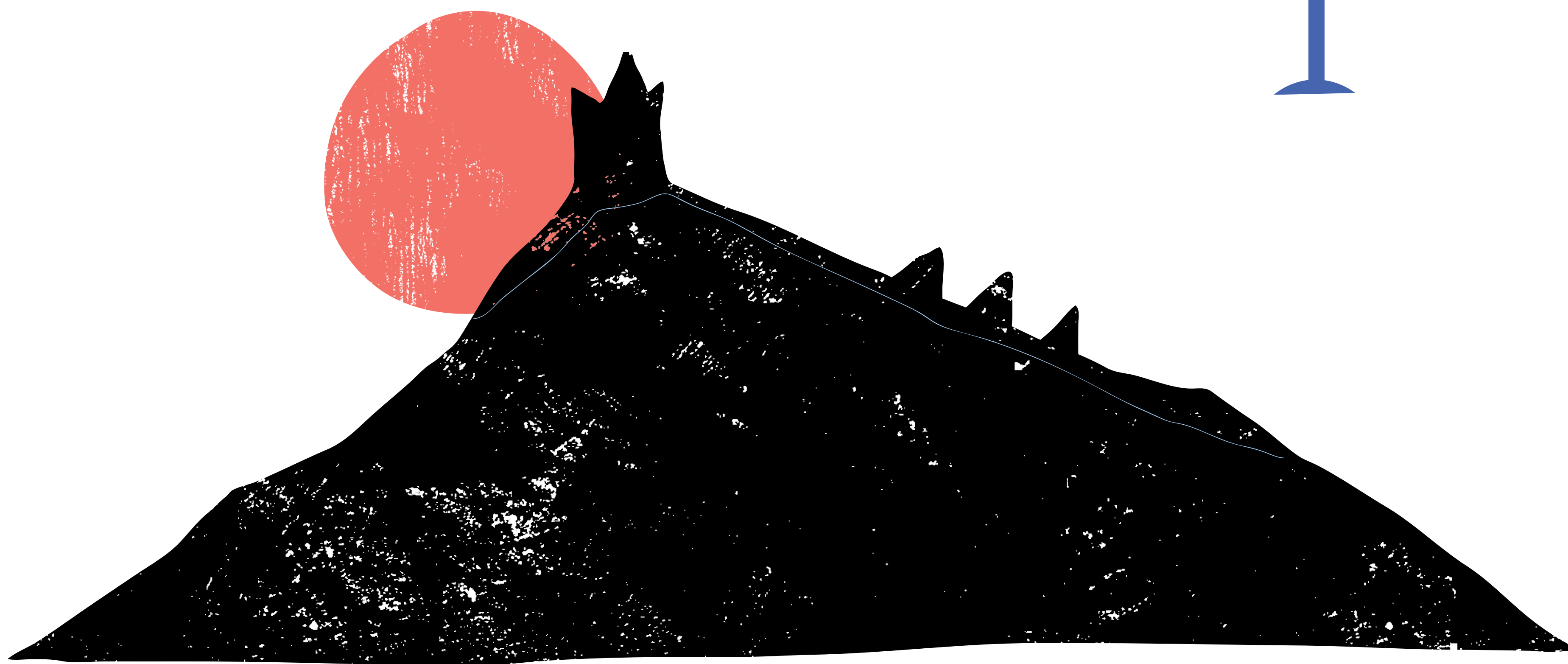
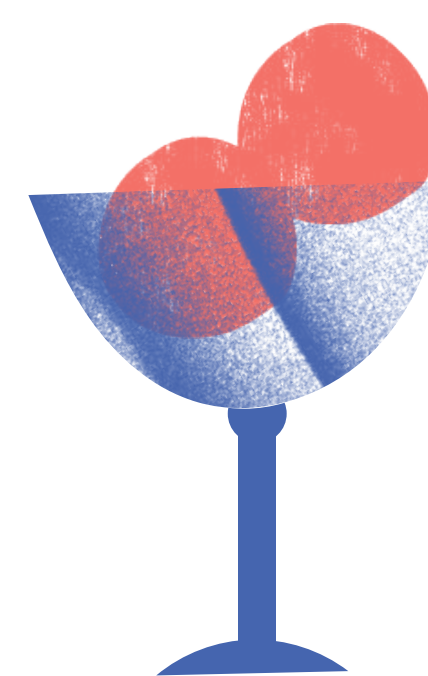
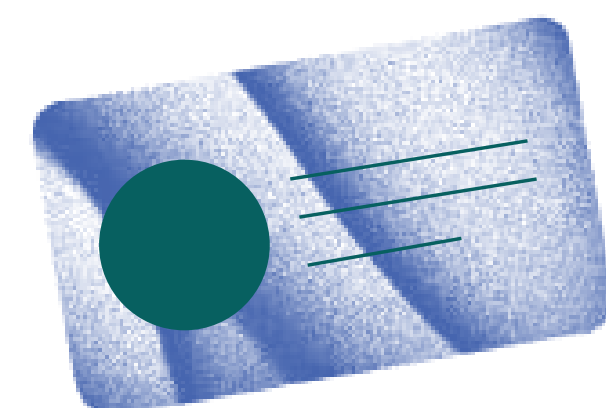
Nr.1 [LV]

Latvijas Nacionālā bibliotēka = Gaismas pils

Tevi gaida ciemos!

Šeit tu vari:

- apbrīnot pasaulē vienīgo Tautas grāmatu plauktu;
 - ieraudzīt Rīgu no putna lidojuma;
 - 5 minūšu laikā noformēt bezmaksas lasītāja karti;
- apskatīt un izlasīt senākās un arī pašas jaunākās latviešu grāmatas pasaulē;
- mācīties;
 - meditēt;
 - apskatīt Dainu skapi ar latviešu tautasdziesmām;
 - nofotogrāfēties bibliotēkas iespaidīgajā ēkā vai pie tās;
 - nosvinēt savu ekskursiju kafejnīcā!

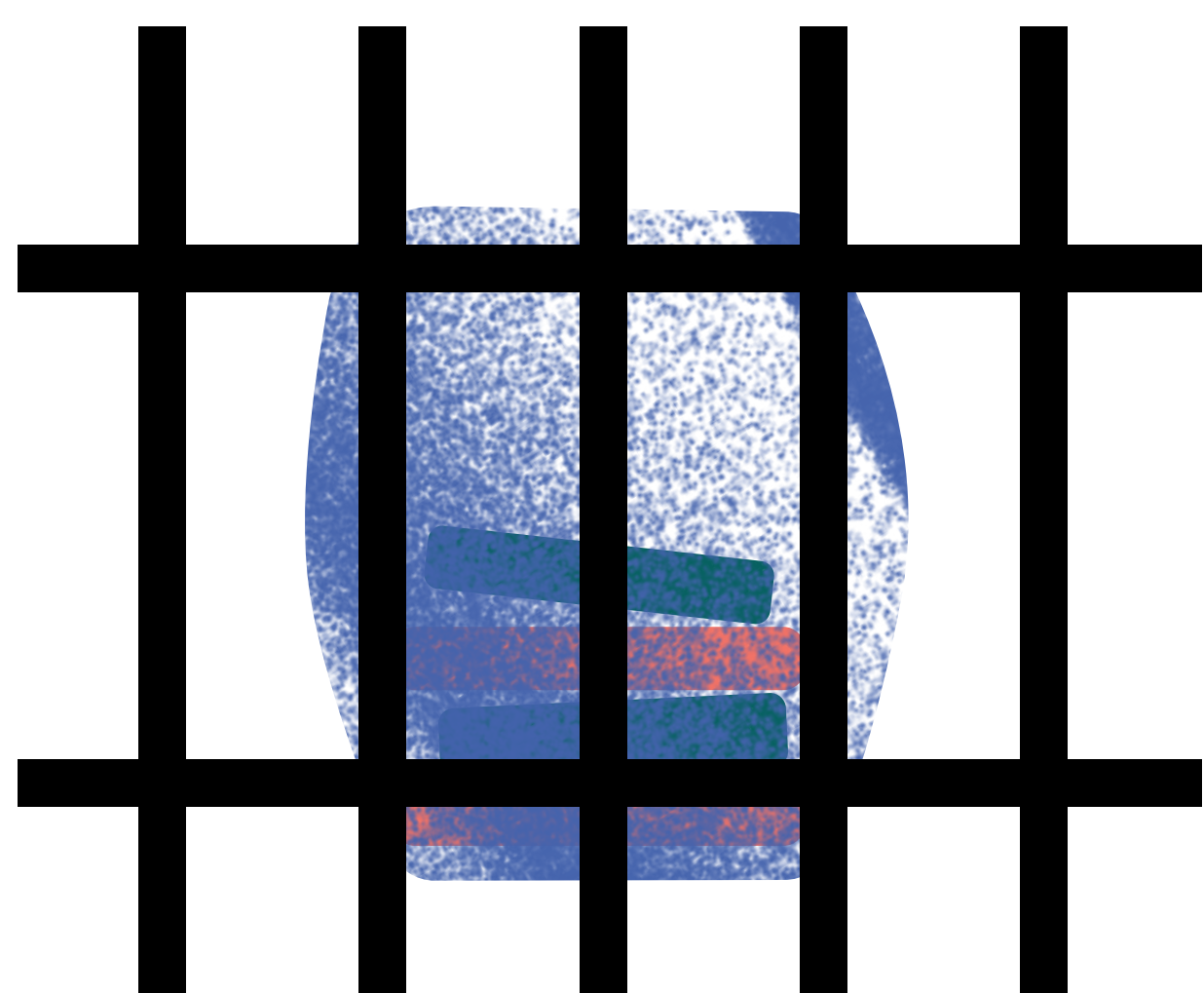
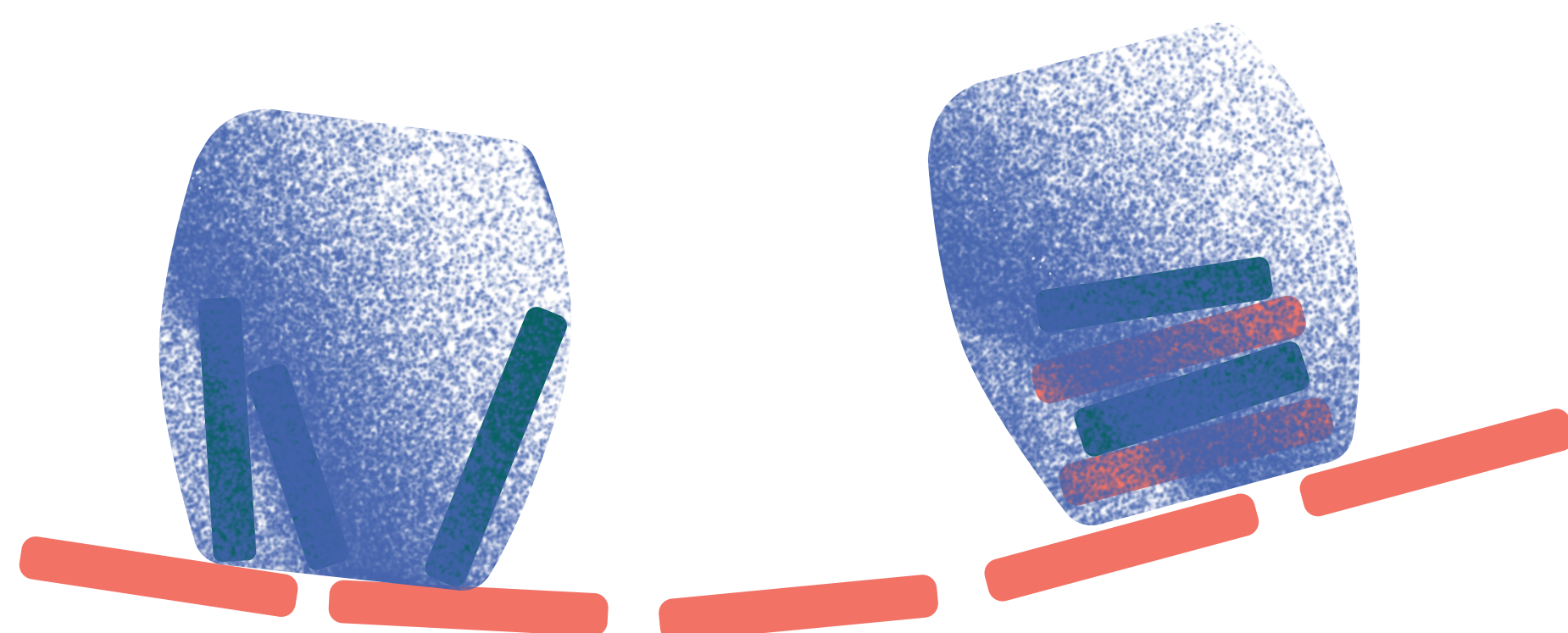
P.S. Vai zināji, ka Gaismas pils arhitekts ir Gunārs Birkerts, kurš ilgus gadus dzīvoja trimdā ASV un ir uzprojektējis vēl 18 bibliotēkas?

Nr.2 [LV]

Latviešu grāmatas dzimšana

Tas notika jau pirms 500 gadiem un par to varētu uzrakstīt
varenu piedzīvojumu stāstu!

1525. gadā uz Rīgu no Vācijas mucās
ceļoja pirmie drukātie darbi latviešu
un igauņu valodās – tolaik ceļa somu
vietā nereti izmantoja mucas.

Sūtījums līdz Rīgai tomēr nenonāca,
Lībekas pilsētā grāmatas "arestēja",
jo tās saturēja katoļu baznīcai
satraucošu saturu – luterāņu tekstus,
kas sludināja reformas.

Pētnieki ir atraduši tā laika pilsētas
vadītāja pierakstus, ka tas ir noticis
8. novembrī. 500 gadu – tas ir
gandrīz piecas reizes vairāk nekā
Latvijas valstij šodien! 500 gadu –
tās ir 20 latviešu paaudzes.

Aplūko ģimenes fotogrāfijas un saskaiti, cik paaudzes savā dzimtā
pazīsti tu?

Nr.3 [LV]

Latviešu valoda – sena un bagāta

Valsts valoda Latvijā ir latviešu valoda.

Varam būt patiesi lepni – tā ir viena no visvecākajām indoeiropiešu valodām Eiropā, kopā ar lietuviešu un prūšu valodām veidojot baltu valodu zaru.

Pasaulē runā ap 6700 valodās, taču ne visas no tām spēj izdzīvot. Latviešu valoda mainās līdzī laika, tā attīstās digitālajā ierīcēs, par to rūpējas ne tikai rakstnieki, dzejnieki, zinātnieki un skolotāji.

Nes tālāk bagāto latviešu valodu arī tu, lai pēc 500 gadiem atkal cita paaudze varētu teikt – mēs lepojamies!

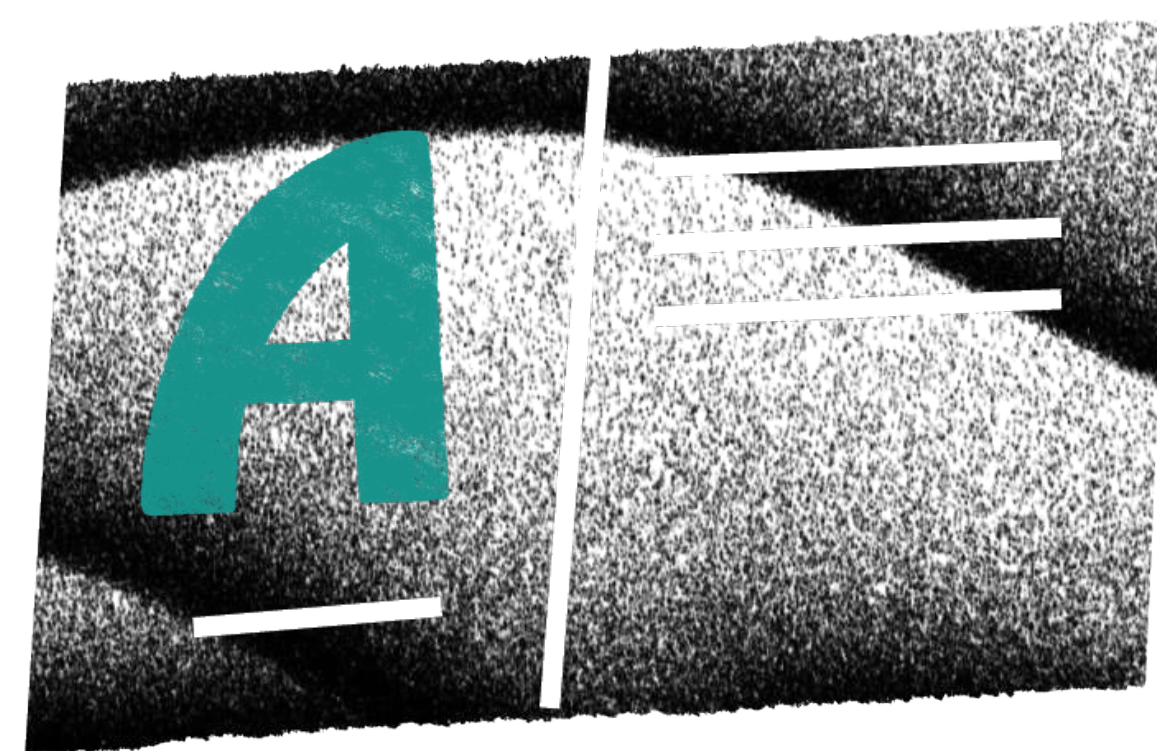

Kāds šodien ir tavs mīļākais vārds latviešu valodā?

Nr.4 [LV]

"Pirmais" Krišjānis Valdemārs un pirmā latviešu bibliotēka

Pirmā pašu latviešu nodibinātā bibliotēka radās laikā, kad 19. gadsimtā Eiropā dzima modernas nācijas ideja. Arī latvieši, apgūstot zināšanas augstskolās, īpaši Tērbatas universitātē (tagad – Tartu, Igaunijā), sāka dibināt dažādas biedrības, izdot laikrakstus un apvienot tautiešus zem topošajai nācijai svarīgām idejām.

Viens no spilgtiem pārstāvjiem latviešu inteliģences vidū bija Krišjānis Valdemārs – viņš šogad svinētu 200. dzimšanas dienu, ja vien spētu tik ilgu mūžu nodzīvot.

Viņam pietāvē vārds "pirmais" – K. Valdemārs bija pirmais latvietis, kurš 1848. gadā nodibināja bibliotēku – tā tika atvērta Ēdolē, Kurzemē, un veidojās no pašu lasītāju ziedojumiem. K.Valdemāru pazīst arī kā tādu studentu, kurš Tartu universitātē pie savas istabas līdzās uzvārdam rakstīja tautību "latvietis".

latvietis

Viņš nodibināja pirmo jūrskolu, pirmo latviešu laicīgo kori, bija labi zināms ekonomists un arī pirmais, kurš rosināja vākt latviešu folkloru.

Nr.5 [LV]

Pirmā latviešu bibliotēka ārpus Latvijas

Pirmā latviešu bibliotēka ārpus Latvijas tapa Pēterburgā, Krievijā, kur 1862. gada 16. augustā seši latvieši izveidoja Pēterburgas Latviešu lasīšanas biedrību.

Arī pāri okeānam, ASV, drīz vien citi septiņi no Latvijas izceļojušie vīrieši 1889. gada Ziemassvētkos nodibināja Bostonas latviešu biedrību un izveidoja savu bibliotēku. Jau pēc pāris gadiem viņi iegādājās skapi, lai glabātu grāmatas un avīzes. Tautieši par brīvu varēja lasīt šādus laikrakstus: "Latviešu Avīzes", "Mājas Viesi", "Balsi", "Tēviju" un mēnešrakstu "Austrums".

Daļa no šīs bibliotēkas krājuma 100 izdevumiem vēl šodien pieejama Bostonā. Lai sāktu kaut ko svarīgu, pietiek tikai ar dažiem aktīviem cilvēkiem!

Nr.6 [LV]

Pirmā latviešu avīze – sociālais medijs

Pirmā avīze sāka iznākt pirms diviem gadsimtiem,
un pamazām, līdz ar citu laikrakstu dibināšanu,
avīžu lasīšana kļuva ļoti populāra – jau pēc 100 gadiem
daudzi pat sūdzējās, ka nevar atrauties no avīžu lasīšanas.
Vai tas tev neatgādina sociālo mediju popularitāti šodien?

1822. gadā Jelgavā, Zemgalē, Kārļa Frīdriha
Watsona vadībā sāka iznākt “Latviešu Avīzes”
– tas bija pirmais latviešu laikraksts. Bībele,
dziesmu grāmata, ābece un kalendārs vairs
nebija vienīgā pieejamā literatūra
latviešu mājās.

Ja līdz “Latviešu Avīzēm” cilvēki informāciju
viens otram nodeva mutiski, tad tagad no mājas
uz māju ceļoja avīze, kurā varēja uzzināt gan
par to, kas notiek pašu zemē, gan lasīt ārzemju
ziņas un noderīgus padomus.

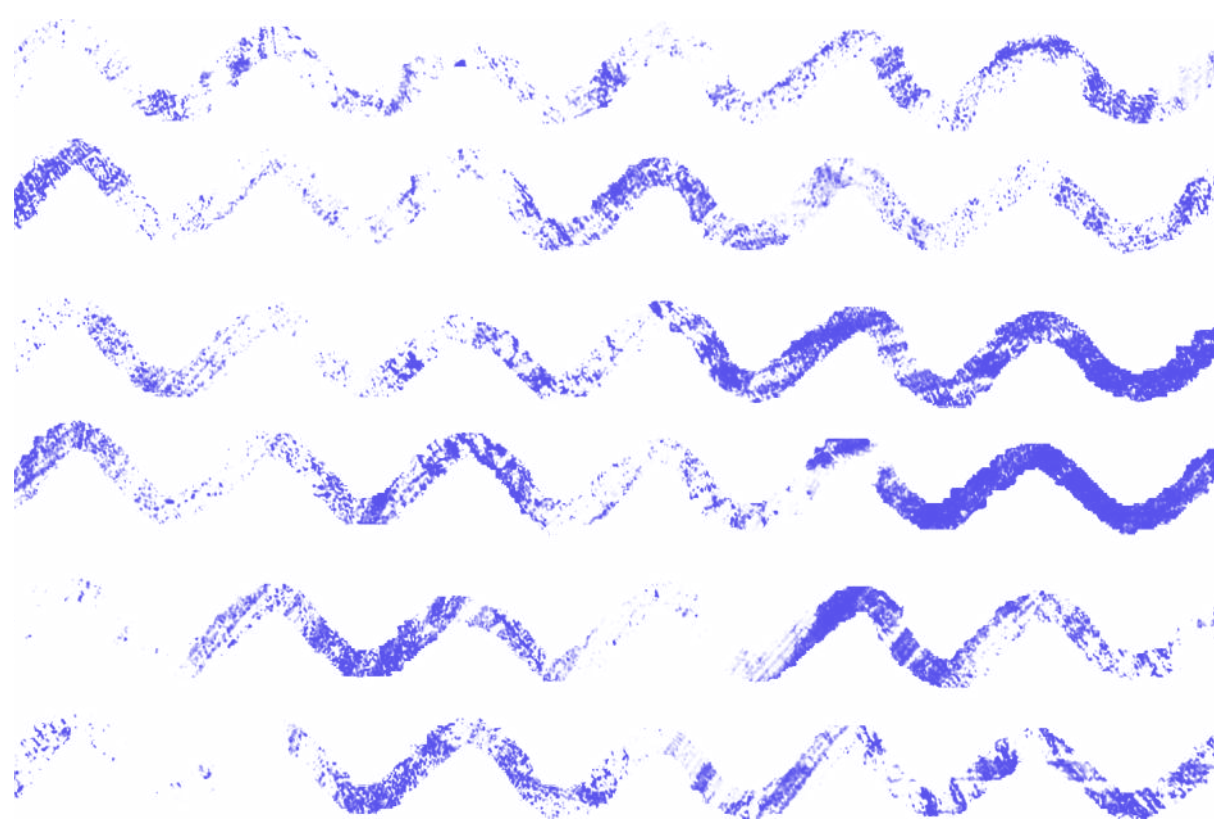

**Padalies ar citiem – kur tu ikdienā meklē ziņas par to,
kas notiek Latvijā un pasaulē?**

Nr.7 [LV]

Pirmā enciklopēdija

1903. gadā Rīgas Latviešu biedrība sāka publicēt pirmo visaptverošo "universālas ievirzes enciklopēdiju" latviešu valodā – Konversācijas vārdnīcu.

Tā ietvēra visas tajā laikā aktuālās zinātnes nozares. Tas bija turpinājums darbam, ko 1891. gadā ar savu pirmo enciklopēdiju latviešu valodā bija aizsācis Jēkabs Dravnieks.

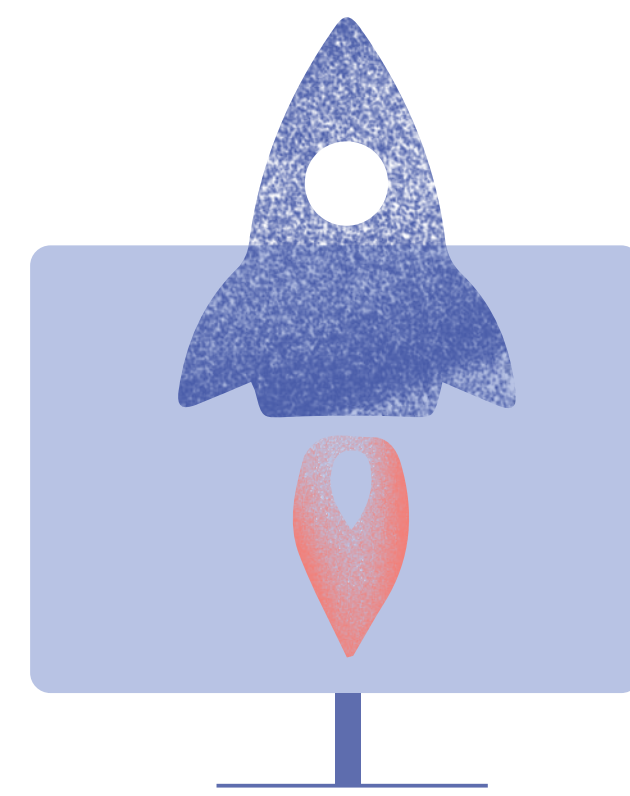
Daudzu latviešu ģimenēs uzskatīja par goda lietu iegādāties šo izdevumu. Šodien mēs šādus izdevumus saucam par enciklopēdijām. Konversācijas vārdnīcu 1927. gadā turpināja izdot Anša Gulbja izdevniecība.

Konversācijas vārdnīcā ietilpa 21 sējumā, to veidoja 43 008 šķirklī. Kā tu domā – cik ilgā laikā varēja sastādīt šādu ietilpīgu enciklopēdiju?

Latvija digitālajā pasaulē

Latvijā izmanto mūsdienīgas tehnoloģijas, lai nodibinātu uzņēmumu, saņemtu dažādus pakalpojumus, lai parakstītu dokumentus ar tā saucamo "e-parakstu", lai radītu jaunus produktus un arī, lai kļūtu par "vienradzi" informācijas tehnoloģiju un radošo industriju laukā! Arī slavenās animācijas "Straume" tapšanā ir izmantota tehnoloģija, ko ikviens var lejuplādēt par brīvu!

Tu vari uzzināt dažādas Latvijā uzkrātās gudrības, esot citā valstī. Tā, piemēram, pārbaudītu informāciju par Latviju meklē Nacionālajā enciklopēdijā – www.enciklopedija.lv. Arī Digitālā bibliotēka slēpj sevī daudz aizraujošu video, audio, fotogrāfiju un stāstu – tev tikai jāatver www.digitalabiblioteka.lv!

Ja tevi interesē apskatīt Latvijā vai trimdā dažādos laika posmos izdotos laikrakstus, dodies uz portālu <https://periodika.lv>. Šeit atrodami stāsti par to, kā latviešiem pasaulē gājis, izceļojot no Latvijas. Arī grāmatu vari lasīt virtuālajā bibliotēkā. Iekārtojies ērtāk un apskati digitālo grāmatu plauktu šeit: gramatas.lnbd.lv

www.

Nr.9 [LV]

Tava balss “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijā” par jaunākajām latviešu grāmatām!

Lieli un mazi lasītāji ik gadu ir laipni aicināti piedalīties labāko jauno grāmatu vērtēšanā un balsot par tām, kuras patīk vislabāk. “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” dažādās vecuma grupās vērtē vairākas ekspertu atlasītas grāmatas.

Piedalies aizraujošā grāmatu lasīšanā un balsojumā – tava balss ir ļoti svarīga! Kopā ar citiem lasītājiem tu veido to Latviju šajā pasaulē, kas ir gudra, zinoša un sasniedz lielus mērķus!

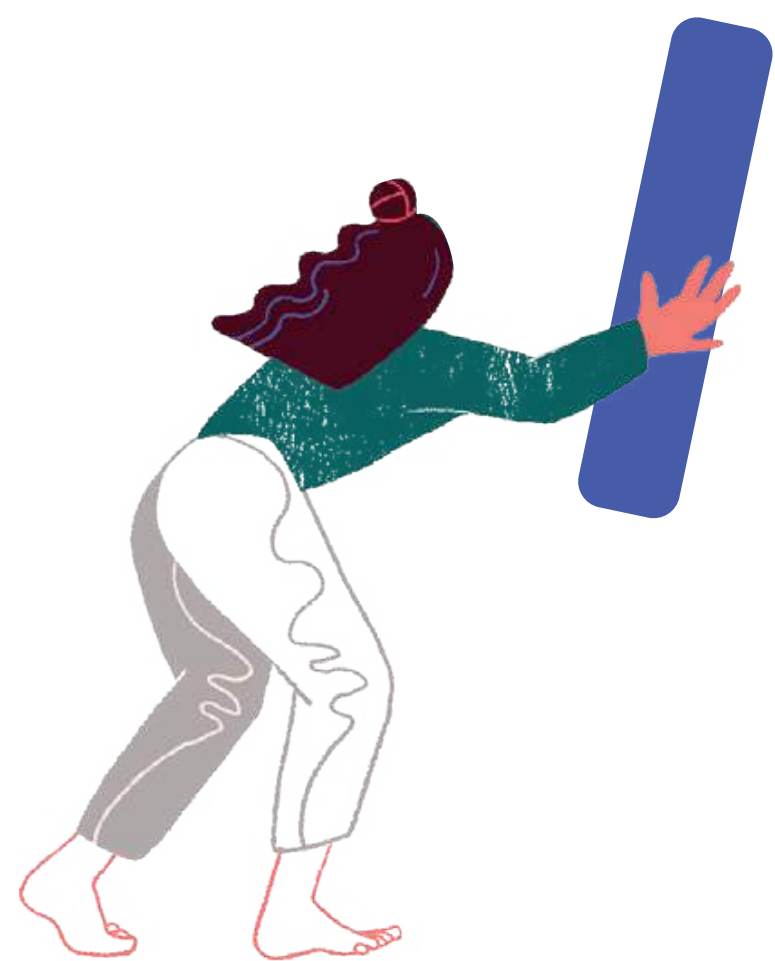

Vai tev ir palicis atmiņā kāds aizraujošs teikums vai citāts no tikko izlasītas grāmatas, kas tev ļoti patīcis, licis aizdomāties, priecāties? Vai ir kāds grāmatas varonis, kuru tu gribētu uzzīmēt un kas iedvesmotu tavus draugus?

Nr.10 **[LV]**

Grāmatu draugu ķēde un Tautas grāmatu plaukts

2014. gada 18. janvārī lielā aukstumā 6 stundu garumā Rīgā norisinājās pasaules mēroga akcija "Gaismas ceļš – grāmatu draugu ķēde". Akcijas laikā divu kilometru garā ceļā cilvēki no rokas rokā pārvietoja vairāk nekā 2000 grāmatas no toreizējās Latvijas Nacionālās bibliotēkas ēkas K. Barona ielā 14 uz jauno ēku – Gaismas pili – Mūkusalas ielā 3.

Ar šo akciju Rīga tika atklāta kā 2014. gada Eiropas kultūras galvaspilsēta. Dalībai Grāmatu draugu ķēdē, kas guva lielu starptautisko mediju uzmanību, bija pieteikušies vairāk nekā 15 000 dalībnieki no Latvijas un ārvalstīm!

Grāmatas, kuras šādā veidā nonāca Gaismas pilī, tika novietotas Tautas grāmatu plauktā. To var redzēt visā skaistumā, jau ienākot bibliotēkā! Tautas grāmatu plaukts ir vienīgais plaukts pasaulē, kam ir sava mājaslapa: tautasgramatuplaukts.lv. Tajā var apskatīt visu dāvināto grāmatu īpašos ierakstus, kā arī dažādu valsts amatpersonu un citu svarīgu cilvēku dāvināšanas vizīšu fotogrāfijas. Tautas grāmatu plauktam ikviens joprojām var ziedot savu grāmatu. Arī tu vari uzdāvināt sev mīļu grāmatu ar tevis rakstītu īpašu novēlējumu lasītājiem.

Kultūras kanons

Ja tu vēlies ieraudzīt Latvijas lielākās kultūras bagātības, tad zini, ka visvienkāršāk ir tās apskatīt, atverot Latvijas kultūras kanona vietni – www.kulturaskanons.lv.

Tā pieejama arī angļu un vācu valodās.

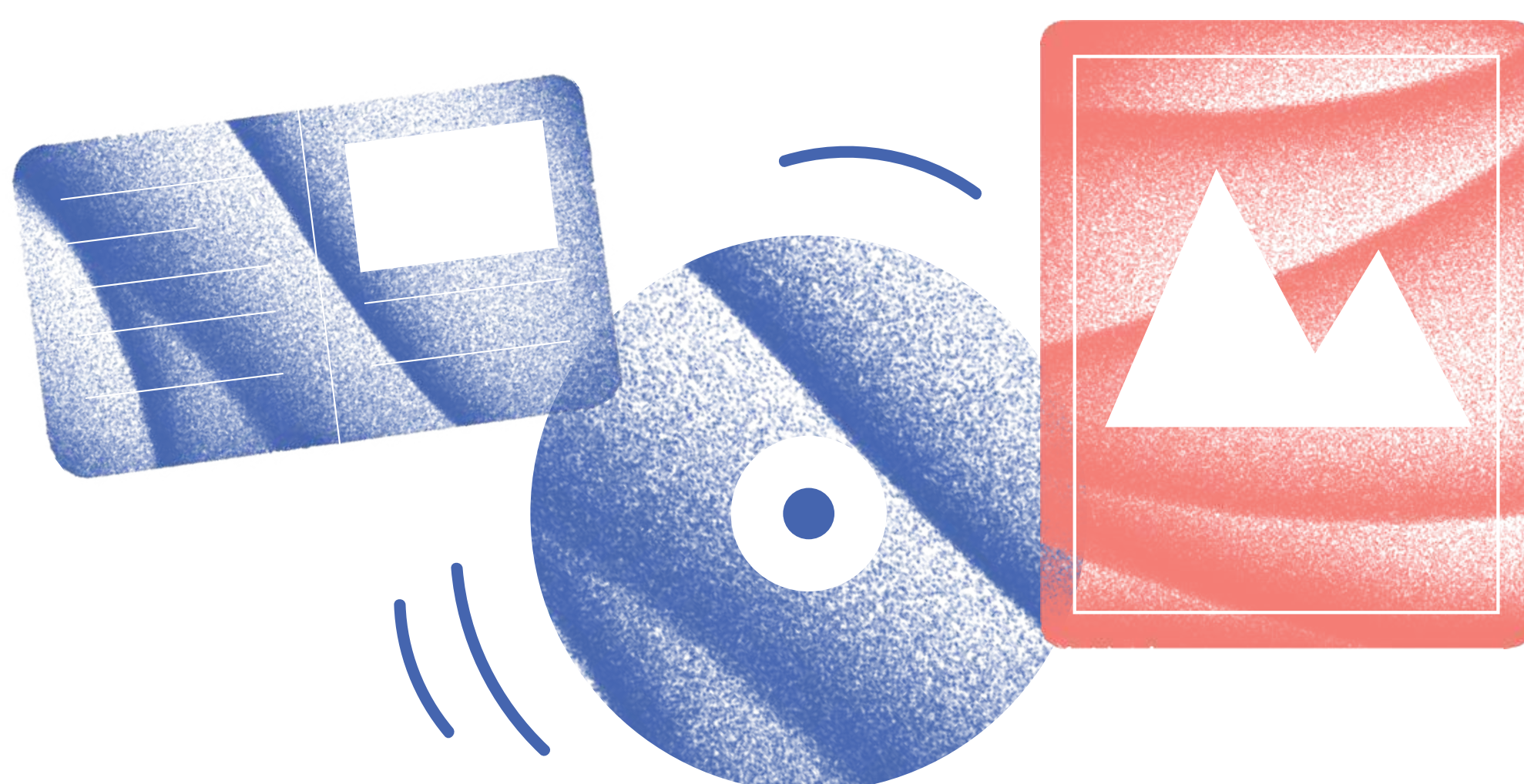
Kultūras kanonā iekļautas Latvijas kultūras vērtības, ar kurām lepojamies un kas palīdzēs tev justies tuvāk Latvijai, lai kur tu pasaulē šobrīd dzīvotu.

kulturaskanons.lv

Māksla, literatūra, kino, dabas ainavas, arhitektūra, mūzika, tautas tradīcijas – apskati un atrodi sev tuvāko! Ja tev ir jautājumi par leģendārajiem Dziesmusvētkiem, piedalies virtuāli svētkos arī tu: <https://dziesmusvetki.lnb.lv/>.

Atver sadaļu “Literatūra” un izpēti, kuri latviešu autori tiek uzskatīti par klasiķiem? Varbūt tu domā, ka sarakstā jāiekļauj vēl kāds?

Nr.12 [LV]

**Uzzīmē šeit savu mīlāko
grāmatu! Uzraksti citātu
no grāmatas, kas tevi
iespaidojis.**